

PUBLIEKSSAMENVATTING

Gemeente Scherpenzeel wil haar basis op orde hebben en in staat zijn om de ambities uit de Toekomstvisie Scherpenzeel 2030 waar te maken. De afgelopen periode is onderzocht hoe dit vorm kan worden gegeven. In het rapport 'Zelfbewust Scherpenzeel', dat u HIER kunt downloaden, worden daarover adviezen gegeven. De analyse is herkenbaar, maar biedt onvoldoende basis om nu al conclusies te trekken. Daarom heeft het college aan de raad voorgesteld om een vervolgtraject op te starten dat in december 2019 tot een eerste besluit leidt. Daarvoor wordt al wel gestart met het versterken van de ambtelijke organisatie.

EERSTE REACTIES

Wat vindt het college van dit rapport?

Het college onderschrijft de conclusies van het rapport dat de ambtelijke en bestuurlijke realisatiekracht versterkt moet worden. Daarin moet worden geïnvesteerd. Het college is blij dat de raad hier mee instemt.

De overige conclusies van het rapport worden meegenomen als input voor de vervolgbesprekingen. De besluitvorming over de toekomst van de gemeente Scherpenzeel is ingrijpend en vraagt om zorgvuldige onderbouwing en een dialoog (gesprek) met de samenleving. Het college pakt dit de komende periode, samen/in overleg met de raad, op.

Wat vinden de ambtenaren van het rapport en het (voorgenomen) raadsbesluit?

De ambtenaren vinden het belangrijk om op tijd en kwalitatief goed werk te leveren. Zonder uitbreiding van het huidige aantal ambtenaren is dat erg lastig. Ook de ondernemingsraad heeft gereageerd op het rapport via een brief. Deze brief kunt u op onze website bekijken.

DE UITKOMSTEN VAN HET ONDERZOEK

Waarom is het advies zo scherp?

Het onderzoeksbureau heeft een scherp en eenduidig advies gegeven, onomwonden en zonder wollig taalgebruik. Dit dwingt het gemeentebestuur tot keuzes.

Waarom moeten er zoveel extra ambtenaren bij? Het gaat nu toch ook goed?

Het onderzoek toont aan dat er onvoldoende ambtenaren zijn om alle wettelijke taken uit te voeren, en dat er geen slagkracht is om ook de toekomstige grote opgaven te realiseren. Bovendien is de organisatie nu te kwetsbaar. Ook de invloed van Scherpenzeel in de Regio Foodvalley of bij provinciale overleggen is klein. Extra ambtenaren zijn nodig om in de toekomst alle wettelijke taken te blijven uitvoeren, te kunnen werken aan onze specifieke ambities (groen, ondernemend en betrokken) en voldoende positie in te kunnen nemen in samenwerkingsverbanden.

Is er sprake van disfunctioneren van de organisatie?

Nee, de onderzoekers concluderen juist dat de ambtenaren zeer loyaal, betrokken en hardwerkend zijn. Wel is de ambtelijke organisatie kwetsbaar gezien de onderbezetting, en het feit dat sommige onderwerpen maar bij één medewerker belegd zijn. Ook is er sprake van achterstallig onderhoud: processen die al in gang gezet hadden moeten worden, maar door tijdgebrek nog niet zijn opgepakt. Dat is geen kritiek op de medewerkers; zij hebben de afgelopen jaren geroeid met de riemen die zij hadden. De raad en het college hebben hun waardering hiervoor naar de organisatie uitgesproken.

Wat kost de inzet van extra ambtenaren?

Het inzetten van extra ambtenaren kost veel geld. Om de basis op orde te krijgen is circa 14 fte (voltijd werkplekken) nodig. Dat kost ruim 1 miljoen euro per jaar. Daarnaast willen we de ambities uit de Toekomstvisie waarmaken. Ook daarvoor zijn extra medewerkers nodig.

Kan Scherpenzeel dat wel betalen?

De gemeente Scherpenzeel is niet arm, maar beschikt ook niet over voldoende middelen om dat structureel te kunnen betalen. Voor de langere termijn moet daarom naar een structurele oplossing worden gezocht. Dat zal hoe dan ook tot lastenverzwaring leiden voor de inwoners. De komende maanden overlegt de raad over de vraag of dit realistisch en wenselijk is.

Klopt het dat het zelfstandig houden van Scherpenzeel 250 euro per inwoners kost?

Dat getal is een eerste vertaling van de investering die nodig is om de wettelijke taken uit te kunnen voeren. Maar of dat voldoende is om zelfstandig te kunnen blijven is de vraag. Immers we willen ook de ambities uit onze Toekomstvisie realiseren, en we moeten ook werken aan versterking van de bestuurskracht.

Wat is bestuurskracht en is daar iets mis mee in Scherpenzeel?

Bestuurskracht is een verzamelbegrip. Het gaat over het vermogen van het college en de raad om de gemeente goed te besturen, en de belangen van de inwoners van Scherpenzeel zo goed mogelijk te dienen. Zowel binnen de organisatie, als in de regio en provincie. Het gaat dan om visie, daadkracht en effectiviteit van het handelen van de bestuurders.

OVERWEGINGEN BIJ HET BESLUIT

Het advies is eenduidig Is er eigenlijk maar één optie?

Het advies van Seinstra van de Laar is eenduidig: het voorkeursalternatief is herindeling met Barneveld. Maar dat betekent niet dat de andere scenario's van tafel zijn. Geen enkele variant wordt in dit stadium uitgesloten. De komende periode wordt verder onderzocht wat het beste is voor Scherpenzeel.

Kan Scherpenzeel zelfstandig blijven?

Dat kan alleen als er fors wordt geïnvesteerd in de ambtelijke organisatie (zowel om de wettelijke taken uit te voeren, als om de ambities van de Scherpenzeelse samenleving te kunnen invullen). Daarnaast is een versterking van de bestuurskracht noodzakelijk. Dit vraagt om een andere investering.

Het is de vraag of het totaal pakket haalbaar en betaalbaar is. Als blijkt dat dit niet het geval is, zal vergaande samenwerking met een andere buurgemeente een logische vervolgstap zijn. Het onderzoek schetst dat de gemeente Barneveld dan een geschikte partner is.

Waarom wordt het advies van het onderzoek niet direct overgenomen?

Ondanks dat het advies heel duidelijk is, mag zo'n ingrijpende beslissing over de toekomst van Scherpenzeel niet zonder meer worden genomen. Eerst moet duidelijk zijn wat precies de gevolgen zijn voor de inwoners van Scherpenzeel qua voorzieningenniveau, kosten en dienstverlening.

Wat wil de gemeente de komende maanden gaan doen?

College en raad gaan zich buigen over de maatschappelijke en bestuurlijke impact van de verschillende scenario's, zodat zij daarna (gefaseerd) tot een gedegen besluit kunnen komen.

Daartoe worden opnieuw gesprekken met buurgemeenten gevoerd, en gaan we in gesprek met de samenleving.

Heeft het wel zin om te investeren in de huidige organisatie als het nog niet zeker is of we wel zelfstandig blijven?

Ja, het is essentieel dat gemeente Scherpenzeel aan haar wettelijke taken kan voldoen. De extra ambtelijke capaciteit zal ook bij een eventuele herindeling nodig zijn.

Kan de gemeente al die ambtenaren wel huisvesten?

Momenteel onderzoeken we hoe we de extra medewerkers kunnen huisvesten. Daarbij kijken we nadrukkelijk ook naar tijdelijke opties. Als gekozen wordt voor een zelfstandige toekomst, dan zal er op termijn nog meer uitbreiding nodig zijn (bijvoorbeeld vanwege onze ambities uit de Toekomstvisie). In dat geval zou een nieuw gemeentehuis nodig kunnen zijn. Maar omdat bijvoorbeeld in het geval van herindeling hooguit nog behoefte zou zijn aan een steunpunt voor onze buitendienst, of een loketfunctie, willen we daar niet op vooruitlopen. Het structurele huisvestingsvraagstuk is pas aan de orde nadat de koers voor de bestuurlijke toekomst is bepaald.

Wanneer komt er een definitief besluit over de toekomst van Scherpenzeel?

Onze inwoners, ondernemers, ambtenaren en samenwerkingspartners hebben er belang bij dat hier zo snel mogelijk duidelijkheid in komt. De Raad zal nog dit jaar een eerste besluit nemen.

Is uitstel van de besluitvorming mogelijk?

Nee. Inwoners, bedrijfsleven en overheidspartners hebben recht op zo spoedig mogelijke duidelijkheid. Ook de provincie vraagt hierom. We willen nog dit jaar een eerste besluit nemen.

VERVOLGPROCES

Hoe zien de vervolgstappen eruit?

We organiseren een digitale en fysieke mogelijkheid waar u uw eerste reactie kunt geven en u vragen kunt stellen. Deze zomer brengen we de consequenties van de verschillende scenario's voor de inwoners in beeld. Dit najaar worden bijeenkomsten opgezet, waar we met de samenleving in gesprek gaan.

Waarom worden inwoners pas in het najaar betrokken bij dit vraagstuk?

De discussie over de Toekomstvisie (wat willen we bereiken?) is nadrukkelijk met de samenleving gevoerd. Het verdiepingsonderzoek (hoe kan dat worden gerealiseerd?) was vrij technisch van aard. Daarom zijn alleen gesprekken gevoerd met vertegenwoordigers van de samenleving. Op basis van de uitkomsten van het onderzoek gaan we weer opnieuw in gesprek met inwoners. Vooruitlopend daarop organiseren we begin juli een inloopbijeenkomst waar u uw vragen, opmerkingen en mening kunt geven. Ook ontvangen we uw reactie graag via toekomstvisie@scherpenzeel.nl.